

Harpalus luteicornis

Kustfrölöpare

Skalbaggar, Jordlöpare m.fl.



NE NA LC DD NT **VU** EN CR RE

Sårbar (VU)
B2ab(iii)

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Coleoptera (skalbaggar), **Familj:** Carabidae (jordlöpare), **Släkte:** *Harpalus*, **Art:** *Harpalus luteicornis* - kustfrölöpare (Duftschmid, 1812) **Synonymer:**

Kännetecken

En 6–8 mm lång jordlöpare med jämbred, något tillplattad kroppsform. Svart, halssköldens sidokanter och bakhörn samt ben och antenner ljusare rödbruna. Arten förväxlas mycket lätt med den betydligt vanligare släktingen *H. xanthopus*. Bestämningen bör därför kontrolleras av en specialist. Förväxling med den allmänna arten *H. latus* är egentligen onödig, eftersom denna har ett helt annorlunda utseende med större huvud och bredare halssköld.

Utbredning och status

Funnen längs västkusten i Halland, Västergötland och Bohuslän, samt på Gotland. Dessutom finns äldre fynd från Skåne (Stehag), där arten påträffades i antal vid slutet av 1800-talet. Efter 1960 endast känd från ett par öar i Göteborgs skärgård, och genom något enstaka fynd på Gotland. Ej känd från Danmark, i Norge endast på ett par lokaler i Oslotrakten. Mer utbredd i Finland och Baltikum, men nuvarande status i detta område är dåligt känd. Världsutbredningen sträcker sig från Europa till Kaukasus.

Ekologi

Lever på öppen, gärna myllrik grusmark med kortvuxen vegetation av gräs och örter. Vid västkusten på magra gräshedar på sandig-grusig morän, på Gotland mer på alvarliknande, kalkgrusig och stenig mark med gles enbuskvegetation. Främst på beteshävdad mark, men också i kulturskapade miljöer såsom igenväxande grustag och vägkanter. I Schweiz uppges arten som typisk för torra, sandiga eller fingrusiga partier av flodbankar. Liksom övriga *Harpalus*-arter en växtätare, både som larv och som fullbildad skalbagge. Övervintrar som fullbildad och genomgår larvutvecklingen under sommaren. Fullbildade skalbaggar påträffas mest under fortplantningstiden på försommaren, och är som talrikast i maj.

Hot

Främsta anledningen till artens tillbakagång synes vara igenväxning av kushedar p.g.a. upphörd eller otillräcklig hävd. Bl.a. har ett tidigare omfattande färbete på öarna i Göteborgs skärgård nästan helt upphört. Restaurering av sand- och grustäcker är ett ytterligare hot.

Åtgärder

Upprätthåll beteshävd av torra kushedar. Artens status i landet bör klarläggas genom inventeringar.

Författare

Håkan Ljungberg 2001. Rev. Håkan Ljungberg 2005, 2015